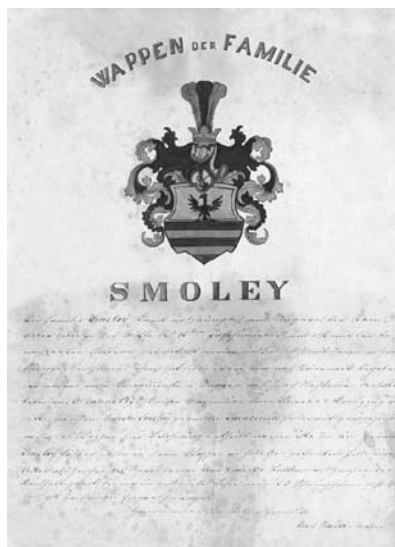

Vijoleta Smolej, roj. Grilc

Kako se je naš rod ohranil do danes?

Rodbina Smolej izhaja iz Zgornje Štajerske na avstrijskem Koroškem. Grb rodbine ima letnico 1472, ustno izročilo in zapisi, iz katerih smo lahko povzeli družinsko drevo, pa segajo v leto 1830.

Pri iskanju možnosti za preživetje je enega od otrok rodbine Smolej zaneslo tudi v ta kraj. Zgodilo se je takole. Jernej Smolej je potem, ko mu je bolezen vzela ženo in vse otroke, ostal sam na Bavantovi kmetiji. S svojim bratom Šimnom, ki je gospodaril v St. Murau na Zgornjem Štajerskem, se je zato dogovoril, da mu pošlje enega od svojih otrok, sina Otona, da bi prevzel nasledstvo na Bavantovi kmetiji. K stricu je prišel kot sedemletni fantič leta 1880, tu obiskoval šolo in prevzel domačijo. Izkazal se je za zelo naprednega pri kmetijstvu, sadjarstvu in čebelarstvu. Veliko je bral, se izobraževal in nekoč celo poromal v Rim. Leta 1902 se je Oton poročil z Nežo Žvan iz Spodnjih Gorij. Rodilo se jima je sedem otrok: Reza, Jera, Franc, Marija, Neža, Alojzija in Jožek. Usoda mu je najprej vzela najmlajšega, leta 1913 pa še ženo Nežo. Ker na tako veliki kmetiji ni šlo brez gospodinje in matere, se je Oton leta 1916 znova poročil z Ivano Jakopič z Blejske Dobrave, sestrično svoje prve žene. Ta mu je v zakon pripeljala dva otroke, Nežo in Franceljna, in mu rodila še tri: Otona, Johano in Ljudmilo. Leta 1938 mu je umrla še druga žena in ostal je sam z otroki. Preživljali so se bolj ali manj s kmetijstvom. Ker mu je druga žena prinesla v zakon veliko doto, sta se dogovorila, da je naslednik kmetije sin Oton iz njenega zakona, čeprav naj bi praviloma prevzel posest gospodarjev najstarejši sin. Z novim gospodarjem se je do takrat srednje velika kmetija začela deliti. Ker ni imel denarja, je moral bratom in sestram izplačati doto, njemu pa je preostala le majhna kmetija z malo gozda in polja. Leta 1937 je bil vpoklican v vojsko in kot pripadnik kraljeve

Grb družine Smolej

Poroka očeta Smolej Otona leta 1948

garde poslan v Beograd. Ko je odslužil vojaški rok, se je vrnil domov in se spoprijel z dokaj revnim življenjem. Preživljali so se s poljedelstvom, živinorejo in občasnim služnostnim prevozom lesa v dolino. Druga svetovna vojna je tudi njemu prekrizala načrte in leta 1943 je odšel v partizane, kjer je kot kurir deloval na območju Karavank. Že takrat je

spoznal bodočo ženo Ano Rožič - Tončevo iz Planine pod Golico. Rodili so se jima trije otroci: Franci, Štefan in Anica, vendar je mlajši sin Štefan že kmalu po rojstvu umrl. Razmere za preživljanje na kmetiji so bile težke, saj sta morala preživljati tudi očeta Otona, ki si je izgovoril preužitik.

Po vojni je bil zelo aktiven v družbeno-političnem življenju. Bil je eden prvih predsednikov takratne zadruga, dolgoletni predsednik Zveze borcev in še bi lahko naštevala. Ob pomanjkanju je bil tako leta 1960 prisiljen poiskati delo v Železarni Jesenice, kjer je dočakal upokojitev. Leta 1964 mu je v 92. letu starosti umrl oče. Življenje v partizanih in delo na kmetiji sta prispevala svoje, in tako je zbolel za astmo ter kmalu po upokojitvi umrl, star 62 let.

Domačijo je nato prevzela hči Anica. Zaradi dediščine se je kmetija ponovno razpolovila. Anica se je poročila z Andrejem Štefelinom – Brinovčevim iz Planine pod Golico. V zakon mu je pripeljala hčerko Romano, skupaj pa sta imela še hčerko Simono in sina Andreja. Razmere so narekovale, da si je Aničin brat Franci s svojo ženo Vijoletto Grilc z Blejske Dobrave na svoji polovici zgradil hišo in si ustvaril družino. Rodila sta se mu sin Andraž in hčerka Urška. Vpeljal je manjšo, ekološko usmerjeno kmetijo. Sin Andraž se je poročil z Natašo Pogačnik iz Brezovice pri Kropi. Rodila sta se jima hči Nina in sin Matevž, tako se je priimek Smolej uspel ohraniti do danes. Kot naslednik Smolejevega rodu je Franci v varstvo prejel družinski grb, ki krasi steno Smolejeve domačije na Prihodih.